

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת ברכות

דפים נח - סד, פרשת תצוה תש"פ

דרך ישרה תמצית הדף

דף נח

1. ברכות הראיה. 2. בן זומא. 3. הגדולה. 4. ר"ח בר חנילאי.

א. ברכות הראיה בע"ז. 1. הרואה, שנתן ארך אפים. 2. נעקרה, ברוך שעקר. 3. השב לב עובדיהם בא"י, ופליגי בחו"ל.

ב. ראיית בבל. 1. שהחריב בבל. 2. החריב בית נבוכדנאצר. 3. שעשה נסים לצדיקים. 4. שנתן ארך אפים. 5. גוזר ומקיים.

ג. ברכות הראיה. 1. אוכלוסים, של ישראל חכם הרזים, ושל אוה"ע בושא אמכס. 2. מלך ישראל, שחלק מכבודו ליראיו, ומאוה"ע שנתן לבשר ודם. 3. חכמי ישראל, שחלק מחכמתו. 4. בתים של ישראל בישובן מציב גבול אלמנה, ובחורבן דין האמת. 5. בתי אוה"ע בישובן בית גאים יסח ה', ובחורבן אל נקמות ה'. 6. קברים של ישראל אשר יצר אתכם בדיון, ושל אוה"ע בושא אמכס. 7. חבירו, אחר לי יום שהחיינו, ואחר י"ב חדש מחיה המתים. 8. בעלי מומין, ממעי אמו משנה הבריות, ולאחר שנולד דין האמת. 9. פיל וקוף, משנה הבריות. 10. בריות טובות, שככה לו בעולמו.

ד. אוכלוסא. 1. הרואה אוכלוסי ישראל אומר ברוך חכם הרזים שאין דעתם דומה ולא פרצופיהם דומים, ואוכלסי גויים אומר בושא אמכס. 2. ישי אבי דוד יצא באוכלוסא נכנס באוכלוסא ודרש באוכלוסא. 3. אין אוכלוסא בבבל. 4. אין אוכלוסא פחות מששים רבוא.

ה. בן זומא. 1. ראה אוכלוסא ע"ג מעלה בהר הבית ואמר ברוך שברא כל אלה לשמשני. 2. כמה יגיעות יגע אדם הראשון עד שמצא לחם לאכול ובגד ללבוש, והכל מתוקן לפני. 3. אורח טוב אומר שבעה"ב טרח עבורו, ואורח רע אומר שבעה"ב עשה הכל בשביל עצמו.

ו. לך ה' הגדולה שהמלכות בארץ שופטת כעין מלכות שמים, וי"א. 1. גדולה מעשה בראשית. 2. גבורה, יצ"מ. 3. תפארת, עמידת חמה ולבנה. 4. נצח, מפלת רומי. 5. הוד, נחלי ארנון. 6. בשמים ובארץ, סיסרא. 7. הממלכה, עמלק. 8. המתנשא, גוג ומגוג. 9. לכל לראש, כל מינוי מה'.

ז. דרשות לך ה' הגדולה לר"ע. 1. גדולה, קריעת ים סוף. 2. גבורה, מכת בכורות. 3. תפארת, מתן תורה. 4. נצח, ירושלים. 5. הוד, ביהמ"ק.

ח. ר"ח בר חנילאי. 1. רב חסדא ראה שביתו נחרב, ונאנח כיון שהיו בבית זה ששים תנורים לאפות ביום וששים תנורים לאפות בלילה, ולא הוציא ידו מכיסו, והיו לו ארבעה פתחים, והשליך חטים ושעורים בשנות רעב. 2. עולא א"ל שאנחה שוברת חצי גופו של אדם ולר"י כולו. 3. מהחורבן נגזר שבתיהם של

צדיקים יחרבו, וה' עתיד להחזירן ליישובן כהר ציון. 4. לבסוף אמר לו דיו לעבד שיהא כרבו.
ט. תוס' 1. וילון נקרע, לרש"י זהו זיקין ולתוס' קאי על לא עבר כסלא.

ג דף נט

1. כוכבים. 2. זוועות. 3. ברקים ורעמים. 4. ברכות הראיה.

- א. כוכב שביט אם עובר את כסיל חרוב עלמא, ומה שנראה שעובר 1. זיוו בלבד. 2. וילון נקרע. 3. כוכב מהאי גיסא.
- ב. כימה 1. חום כסיל כנגד קור כימה. 2. כמאה כוכבים, ופליגי אם מכונס או מפוזר. 3. עש פליגי אם היא ראש עגל, או זנב טלה דנראה חסר והולכת אחר כימה כאומרת הב לי בני. 4. כאשר ה' הביא מבול, נטל שני כוכבים מכימה, ואח"כ סתם ע"י שלקח שני כוכבים מעיש, דאין הבור מתמלא מחולייתו ואין קטיגור נעשה סניגור, וא"א לברוא דאין חדש תחת השמש, וה' עתיד להחזירו.
- ג. זוועות 1. שה' זוכר את בניו, ב' דמעוות. 2. סופק כפיו. 3. אנחה. 4. בועט ברקיע. 5. דוחק רגליו תחת כסא הכבוד.
- ד. רעמים 1. עננים בגלגל. 2. שפכי מים זה לזה. 3. ברק תקיף השובר חתיכות ברד, וה"נ מסתברא. 4. עננים חלולים.
- ה. ברקים קשים 1. יחידאה. 2. חיורא. 3. ירוקתא. 4. עננים ממערב לדרום. 5. שני עננים שנפגשים, ויש לבקש רחמים.
- ו. הברכות 1. זעפא, שכחו מלא עולם, ואין בלילה או שעתיים רצוף. 2. ברקים, עושה מעשה בראשית וכחו מלא עולם. 3. קשת, זוכר הברית קיים בבריתו ונאמן במאמרו. 4. עושה מעשה בראשית על הרים, רקיע בטהרתה, ימים ונהרות.
- ז. בני מחווא 1. חריפי, כיון ששותים מי נהר חידקל. 2. גיחורי, שמשמשים מטתם ביום. 3. עיניהם זזות, כיון שגרים בבית אפל.
- ח. תוס' 1. רוחות, בזעם שכחו וגבורתו ובנחת עושה בראשית. 2. שינוי יין מברך, לרשב"ם שהאחרון משובח ולר"ת אף בשוין. 3. שהחיינו, אפילו קנה וחזר וקנה, ודווקא בבגדים חשובים, וי"א בניתן לו אומר הטוב והמטיב.

ג דף ס

1. הטוב והמטיב. 2. שהחיינו. 3. תפילות ולד. 4. תפילות ובקשות. 5. ברכות השחר.

- א. על גשמים מברך הטוב והמטיב או מודים אנחנו לך, וברכת הטוב 1. להו"א כששמע, ודחי היינו בשורות טובות. 2. כשבא הרבה. 3. כשיש לו קרקע בשותפות ושהחיינו כשאין לו שותפות.
- ב. ברכת הטוב כשיש גם לאחרים 1. קרקע ביש לו שותפות. 2. ילדה אשתו זכר, מפני אשתו. 3. יורש אביו, מפני האחים. 4. שנויי יין אצל בני חבורה.
- ג. שהחיינו 1. אין לו כיו"ב לכוי"ע מברך. 2. יש לו וקנה, לל"ק פליגי ולל"ב מברך. 3. קנה וחזר וקנה, לל"ב פליגי ולל"ק א"צ לברך.
- ד. פליגי בברייתא אי מברך ביש לו כיו"ב 1. לל"ק פליגי במח' תנאים. 2. לל"ב לר"י אף בקנה וחזר וקנה מברך, ותנא הכי משום כח התירא דר"מ דא"צ לברך.
- ה. מעין 1. רעה מעין הטובה, בדקא בארעא. 2. טובה מעין הרעה, שמצא מציאה.
- ו. תפילות על הולד 1. ג' ימים שלא יסרית. 2. עד מ' יום שיהא זכר. 3. עד ג' חדשים, שלא יהא סנדל. 4. עד ו' חדשים, שלא יהא נפל. 5. עד הלידה, שיצא בשלום.
- ז. פחד 1. פחדו בציון חטאים. 2. אשרי אדם מפחד תמיד נאמר בד"ת. 3. הלל לא פחד שצועקים מתוך ביתו.

ח. הבקשות והנוסח שאין לאמרו 1. בכרך לפני שנכנס ואחר שנכנס וכן ביציאה, ופליגי אי דוקא כשלא דנים או אף היכן שדנים. 2. הנכנס לבית המרחץ אומר שה' יצילו ושלא יארע בו דבר קלקלה ועוון, ואין לומר שאם יארע תהיה מיתתו כפרה לכל עוונותיו, כיון שפותח פה לשטן, וכשיוצא מודה לה' שניצל מן האור. 3. הנכנס להקזיז דם אומר יה"ר שיהא עסק זה לרפואה שלימה, ולא יאמר שאין דרך בני"א לרפאות אלא שנהגו שהרי נתנה רשות לרפוא לרפאות, וכשיוצא אומר ברוך רופא חולים. 4. הנכנס לבית הכסא אומר התכבדו מכובדים קדושים משרתי עליון, ולא יאמר הרפו ממני עד שאכנס ואצא שמא ילכו, אלא יאמר שמרוני עזרוני סמכוני והמתינו לי, וכשיוצא מברך אשר יצר את האדם בחכמה.

ט. ברכות השחר 1. המפיל. 2. אלקי נשמה. 3. הנותן לשכוי בינה. 4. פוקח עורים. 5. מתיר אסורים. 6. מלביש ערומים. 7. זוקף כפופים. 8. רוקע הארץ. 9. המכין מצעדי גבר. 10. שעשה לי כל צרכי. 11. אוזר ישראל בגבורה. 12. עוטר ישראל בתפארה. 13. להתעטף בציצית. 14. להניח תפלין. 15. על מצות תפלין. 16. על נט"י. 17. המעביר חבלי שינה, עד גומל חסדים טובים.

י. מנין שצריך לקבל בשמחה 1. חסד ומשפט אשירה. 2. בה' אהלל דבר. 3. כוס ישועות אשא. 4. ה. נתן וה' לקח.

יא. תוס' 1. ברכות השחר, הנותן לשכוי בינה אף אם לא שמע, ומלביש ערומים יברך רק אם כבר התלבש. 2. סח בין תפלין של יד לשל ראש, לרש"י מברך על מצות ולר"ת להניח ועל מצות.

גדף סא

1. פרצוף או זנב. 2. אחורי אשה. 3. אברי אדם. 4. בכל נפשך.

א. פליגי אי הצלע הוא פרצוף או זנב, והשמועות 1. אחור וקדם צרתני, למעשה בראשית ופורענות. 2. וייצר להו"א ב' יצרים, ולמסקנא לדו פרצופין או אוי לי מיוצרי ומיצרי. 3. זכר ונקבה בראם, עלה במחשבה. 4. ויסגור בשר תחתנה, מקום חתך.

ב. ויבן 1. זנב. 2. קלעה לחוה. 3. כבנין אוצר לולד.

ג. לילך אחורי אשה 1. למ"ד פרצוף האיש הלך ברישא 2. אחורי ארי, אשה, עכו"ם, ביכ"נ בשעת התפילה. 3. מנוח הלך אחר אשתו, ודחי מאלקנה דהינו אחר עצתה.

ד. אברי האדם 1. ב' כליות יועצות, א' לטובה וא' לרעה. 2. לב מבין. 3. לשון מחתך. 4. פה גומר. 5. ושט מכניס ומוציא. 6. קנה מוציא קול. 7. ריאה שואבת משקין. 8. כבד כועס. 9. מרה זורקת בו טיפה ומניחתו. 10. טחול שוחק. 11. קורקבן טוחן. 12. קיבה ואף, אחד ישן ואחד ניעור. 13. יצה"ר דומה לזבוב או חטה, ויושב בין שתי מפתחי הלב.

ה. מי שופט את האדם 1. צדיקים יצר טוב 2. רשעים יצה"ר. 3. בינונים זה וזה, ורבא אמר שהוא בינוני.

ו. בכל נפשך ובכל מאדך 1. לת"ק למי שגופו חביב ולמי שממונו חביב. 2. לר"ע אפילו נוטל את נפשך, וכמו שר"ע הקהיל קהילות ברבים בשעת הגזירה והמשיל לפפוס כמו דגים שבורחים מהים ליבשה, וכשיוצא ליהרג סרקו את בשרו במסרקות של ברזל וקרא ק"ש ואמר לתלמידיו שכל ימיו הצטער על הפסוק בכל נפשך.

גדף סב

1. היכן נפנים. 2. קינוח בימין. 3. צניעות. 4. דוד.

א. הדיעות היכן מותר להפנות 1. לת"ק, ביהודה צפון ודרום ובגליל מזרח ומערב. 2. לר' יוסי אסור רק מהצופים, רואה, אין גדר, וכשהשכינה שורה. 3. לחכמים שרי בצדדי יהודה. 4. לר"י אסור רק כשביהמ"ק קיים. 5. ר"ע אוסר אף בחו"ל.

ב. ר"ע למד בביהמ"ס ג' דברים 1. נפנים צפון ודרום. 2. נפרעין מיושב. 3. מקנח בשמאל.

- ג. מפני מה קינח ביד ימין אסור 1. התורה נתנה בימין. 2. אוכל בה. 3. קושר בה תפלין. 4. מראה בה טעמי תורה. 5. כותב בה.
- ד. היכן נפנים 1. אחורי הגדר מיד ובבקעה אם מתעטש ואין חבירו שומע. 2. לאיסי אחורי הגדר אם מתעטש ואין חבירו שומע, ובבקעה שאין חבירו רואה את פירועו.
- ה. הקבלה 1. צנוע ניצל מנחשים עקרבים מזיקין וחלומותיו מיושבים. 2. יסורים, שתיקותא ומבעי רחמי.
- ו. איזהו צנוע 1. להו"א נפנה בלילה היכן שנפנה ביום. 2. למסקנא כדרך שנפנה ביום. 3. או בקרן זוית.
- ז. דוד ושאל 1. ואומר להרגך מדין רודף, ונצל בזכות צניעותו. 2. להסך, סוכך כסוכה, אף שהיה מאחורי גדר ומערה. 3. ה' הסיתך, ונכשל שניסת למנות את ישראל. 4. ויאמר למשחית רב, ומת אבישי ששקול כרוב סנהדרין. 5. היה דבר מהבוקר עד זמן זריקת התמיד או חצות.
- ח. ראה ה' וינחם 1. יעקב 2. אפר יצחק. 3. כסף כפורים. 4. ביהמ"ק.
- ט. קפנדריא 1. מהי, אלכסון או אדמקיפנא איעול. 2. שרי קפנדריא בהיה שביל מעיקרו או שנכנס להתפלל.

גדף סג

1. ביכ"נ. 2. דברי חכמים. 3. הפסוקים. 4. כבוד תורה ואכסניא.

- א. ריקקה בביכ"נ שרי 1. יליף ממנעל, ופריך נלמד מקפנדריא או מלבוש שק. 2. כיון שאדם בביתו לא מקפיד על מנעל וריקקה, ומקפיד על קפנדריא.
- ב. דברי חכמים 1. בן עזאי, השכם וצא, משמש ושב, משכב חוץ מקרקע, ומושב חוץ מקורה. 2. בר קפרא עד דכפנת אכול צחית שתי, רתחא שפוך, ותמכור תאנים 3. הלל הזקן, בשעת המכנסין פזר ומפזרים כנס. 4. בר קפרא, הוי גבר כשאין אדם ולא בשוין, וילמד בנו אומנות קלה ונקיה כגון תפירה.
- ג. הלימודים מהפסוקים 1. לא ירבה ריעים בביתו. 2. לא ימנה אפוטרופוס. 3. הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו. 4. מי שאינו מביא תרו"מ לכהן מביא את אשתו, ונצרך למעשר עני, ואם נתן סופו מתעשר. 5. המשתף שם שמים בצערו כופלים פרנסתו, ופרנסתו מעופפת כצפור. 6. המרפה עצמו מד"ת ואפילו ממצוה אחת, אין בו כח לעמוד ביום צרה.
- ד. דרשת ר"י בכבוד תורה 1. מי שהלך שהלך למשה י"ב מיל נקרא מבקש ה', ק"ו ת"ח. 2. הסכת ושמע ישראל היום נהית לעם, שד"ת חביבים על לומדיה.
- ה. הסכת 1. עשו כתות. 2. הס ואח"כ כתת. 3. כתתו עצמכם על ד"ת.
- ו. מיץ 1. אף, יבחין בדם טהור וטמא. 2. אפים, דיני ממונות ונפשות. 3. חמאה של תורה, במי שמקיא עליה חלב אמו.
- ז. כבוד אכסניא 1. ר' נחמיה, מהקיני שעשה חסד עם כל ישראל. 2. לא תתעב מצרי, אף שהיה לצורך עצמם 3. ר"א למד ק"ו מעובד אדום אף שהארון לא אכל ושתה, החמות וח' כלותיה ילדו ששה בכרס אחת.

גדף סד

1. ר"א הלוי. 2. ת"ח.

- א. שמועות רבי אבין הלוי 1. הדוחק את השעה שעה דוחקתו והנדחה מפניה שעה נדחית מפניו, מרבה ורב יוסף. 2. שם אלוקי יעקב, שבעל הקורה נכנס בעובי הקורה. 3. נהנה מסעודת ת"ח כזיו השכינה, מיתרו. 4. הנפטר מחבירו יאמר לך לשלום מיתרו, ולא בשלום מאבשלום, אלא למת מאברהם.
- ב. ת"ח 1. יוצא מביכ"נ לביהמ"ד מקבל פני שכינה. 2. לת"ח אין מנוחה בעוה"ז ובעוה"ב. 3. מרבים שלום בעולם.

הדרן עלך הרואה וסליקא מס' ברכות

שאלות לחזרה ושינון

- א. המחלוקות מהי הצלע, והשמועות (4)
ב. מהו ויבן שנאמר אצל חוה (3)
ג. הליכה אחר אשה (3)
ד. איברי האדם ותפקידיהם (13)
ה. מי שופט את האדם (3)
ו. בכל נפשך ומאדך, ומעשה דר"ע (2)

א דף סב

- א. הצדדים היכן מותר להפנות והמקומות (5)
ב. הדברים שרבי עקיבא למד בבית הכסא (3)
ג. מפני מה אסור לקנח ביד ימין (5)
ד. היכן נפנים (2)
ה. הקבלה גבי צניעות ויסורין (2)
ו. איזהו צנוע (3)
ז. דברי דוד עם שאול ובמגיפה (5)
ח. מה ראה ה' והתנחם (4)
ט. קפנדריא ודינה (2)

א דף סג

- א. מדוע שרי ריקה בביכ"נ (2)
ב. דברי החכמים (4)
ג. הלימודים מהפסוקים (6)
ד. דרשת רבי יהודה בכבוד תורה (2)
ה. מהו הסכת (3)
ו. הדרשות על שכר מיץ (3)
ז. הדרשות בכבוד אכסניא של תורה (3)

א דף סד

- א. שמועות רבי אבין הלוי (4)
ב. תלמידי חכמים ומעלתם (3)

א דף נח

- הברכות על ראיית עבודה זרה (3)
הברכות על ראיית בבל הרשעה (5)
ברכות הראיה (10)
השמועות באוכלוסא (4)
דברי בן זומא (3)
דרשות הפסוק לך ה' הגדולה (9)

- דרשות הפסוק לך ה' הגדולה לפי ר"ע (5)
ראיית חורבן בית ר"ח בר חנילאי (4)

א דף נט

- מדוע נראה שכוכב שביט עובר את כסיל (3)
כוכב כימה (4)
מה גורם לזוועות (5)
ממה נגרמים הרעמים (4)
מה הם הברקים הקשים, והנפ"מ (5)
הברכות על איתני הטבע (4)
טבע בני מחוזא ומ"ט (3)

א דף ס

- מח' מברך ברכת הטוב והמטיב על הגשמים (3)
ברכת הטוב והמטיב כאשר משותף גם לאחרים (4)
מתי מברך שהחינו על קניית דברים, והמח' (3)
המחלוקת בברכת שהחינו כאשר יש לו כיו"ב (3)
מעין הטובה והרעה (2)
תפילות על הולד לפי הזמנים (5)

פחד והיכן (3)

- הבקשות והנוסח שאין לאמרו (4)
ברכות השחר (17)
מנין שצריך לקבל בשמחה (4)

א דף סא

הדרך עלך מסכתא ברכות!

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות 📖	יבמות 📖	ברכות 📖 עם מחודדין בפ"ך.
עבודה זרה הוריות 📖	כתובות 📖	שבת 📖 מהדורה חדשה.
מחודדין בפ"ך	נדרים 📖	עירובין 📖
זבחים 📖	נזיר סוטה 📖	פסחים 📖
מנחות 📖	גיטין 📖	שקלים ר"ה 📖
חולין 📖	קידושין 📖	יומא 📖
בכורות 📖 עם הקדמות ומושגים	עם תורתך שעשועי, סימני הדף, ותוספתא	סוכה 📖
ערכין-תמורה 📖	בבא קמא 📖	ביצה תענית 📖
כריתות-מעילה 📖	בבא מציעא 📖	מגילה-פורים 📖 עם מדרש, תוספתא, ותמצית מחור יין לרמ"א
נדה 📖	בבא בתרא א-ב 📖	מו"ק חגיגה 📖
	סנהדרין א-ב 📖 עם "יש סדר לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חודים מנוקד ומסודר.	איזוהי דון ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה	
	בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~0009~

המערכת